

Am fost în Țara Dragonului! (1)

de Silvia Constantinescu.

Pe data de 21 mai 2004, la ora 17,30, Marc, Octavian și eu ne îndreptam către China, împlinindu-mi astfel o dorință foarte veche, care din mai multe motive aveam s-o amân până acum. Motivul determinant al amânării acestei vizite a fost, evident, costul unei astfel de călătorii, care pentru doi adulți era cel puțin 14.000 de coroane, sumă pe care n-am avut-o, mai ales când copiii erau mici și mărturisesc cinstit că muncind din greu și eu și Octavian, banii abia ne ajungeau pentru pâinea cea de toate zilele și extrem de mici necesități intelectuale (un spectacol de operă, o carte bună când se făcea reducerea de preț la cărți o dată pe an, etc.), căci cea mai mare parte din câștigul nostru, un arhitect și o bibliotecară, se ducea la plata școlii private a celor 4 copii ai noștri. În 2001, Marc, băiatul nostru cel mare, deja inginer și angajat la NASA, a avut posibilitatea să ne ofere o excursie de 8 zile, nouă, părintilor lui, în orice parte a lumii doream noi. Aceasta însemna trans-portul și cazarea la un hotel Marriott. Toată familia era aproape sigură, cunoscându-mi interesul pentru China, că vom alege o excursie în China, dar, practici cum ne-am învățat să fim și obișnuiți să drămuim banii, sau cum spunem noi mai în glumă, mai în serios, să-i facem elastic ca să ajungă la multe, am ales Japonia.

De ce? Pentru că excursia de 8 zile în Japonia acum 5-6 ani costa în jur de 22 de mii de coroane de persoană pentru transport și un hotel de numai 3 stele, fără să pun la socoteală "banii de buzunar", în timp ce o excursie tot de 8 zile cu hotel de 4 stele în China costa numai 6.990 de coroane de persoană. Și cum excursia era oferită de Marc prin "punctele" câștigate de el datorită călătoriilor făcute în interes de servicii de la NASA la Star City, deci nu plătite direct cu bani, am ales să facem excursia pe care consideram că nu vom avea posibilitatea s-o plătim din economiile noastre. Deci Japonia! O excursie în China eram convinsă că o vom putea plăti noi, căci era de cel puțin 3 ori mai ieftină decât cea în Japonia.

☆

Teroria mea este că un intelectual, ca să înțeleagă evoluția culturii "europene", trebuie să vadă mai întâi Egiptul, apoi Creta, Atena, Roma și în cele din urmă Florența.

După ce ai făcut această călătorie - te-ai consternat în fața piramidelor, te-ai rătăcit la Knossos, te-ai extaziat pe Acropolis, ai devenit pios la Sfântul Petru și te-ai delectat cu bunul gust florentin, descoperi că tot ce vezi apoi în arhitectură și arta plastică în restul Europei, Australiei sau Statelor Unite, este numai epigonism! Căci nimic, nici în arhitectură, nici în artele plastice, nici nu a ajuns și, cu atât mai puțin, nu a depășit, ceea ce s-a creat în această arie!

Dar, imaginea culturală trebuie întregită cu vizitarea marii țări de cultură care a influențat toată Asia: China. Și Japonia este important și educativ s-o vizitezi, mai ales că aici realizezi cum Japonia, preluând cultura chineză, nu aș spune că a perfecționat-o, ci mai degrabă a adaptat-o la o altă structură psihică: la oameni disciplinați, unde morala confucianistă, cu respect pentru o erarhie socială, s-a potrivit chiar mai bine decât poporului chinez.

În ceea ce privește India, chiar dacă este o cerință ca om de cultură să cunoști și arta acestei regiuni și deși foarte necunosătoare nu sunt în arta indiană, căci în cadrul studierii istoriei artei la universitatea

Această sculptură în jad verde este un medalion sau un nasture decorativ reprezentând un Dragon printre nori. Este probabil din perioada târzie Ch'ing (1964-1911) și se află la Muzeul Victoria și Albert, Londra. Foto: © The Hamlyn Publishing Grup Limited.

Semnul Dragonului în scrierea chineză

Chiar dacă în diverse povești și mituri Occidentale, ca și în Biblie, Dragonul este prezentat, în cele mai multe cazuri, ca un monstru, uneori cu multe capete, care scoate flăcări prin nas și prin gură, reprezentând Răul, iar eroi ca Beowulf, Sigurd sau Sfântul Gheorghe se luptă cu Dragonul pentru a salva nobile fecioare, pentru a elibera cetăți din ghiarele lui, sau să cucerească comori nemărginite pe care el le păzește, pentru chinezi Dragonul a fost legat de râuri și fluvii, de puterile fantastice ale naturii: de nori, de ploaie, de trăsnet și de tunet, dar mai ales de fertilitatea pământului. La chinezi, Dragonul este simbol al puterii masculine, reprezentând bunătațea, puterea, abundența, fertilitatea și schimbarea!

Prima reprezentare a Dragonului apare încă din dianstia Shang (1500-1000 î.H.) și devine cu timpul cel mai important simbol pentru împărat, astfel că în timpul dinastiei Qing (1644-1911) îl găsim reprezentat pe costumele imperiale și de curte, pe bani, pe diferite stindarde. Chiar și pe fondul galben al steagului național era un Dragon. Cu timpul, el a devenit un simbol al Chinei și al culturii chineze, iar China a devenit "Țara Dragonului"!

din Göteborg a intrat și studiul artei indiene ca un capitol de sine stătător și aceasta m-a obligat nu numai să audiez cursul, dar să și învăț temeinic materialul predat pentru că era temă de examen, și chiar dacă nu neg importanța artei indiene în evoluția artei, nu am găsit încă fascinația pentru India, așa cum s-a întâmplat cu China și Japonia... Dar, cine știe?!

Ar fi fost perfect dacă noi înșine am fi urmat acest drum așa cum l-am descris, dar noi l-am început cu Creta, l-am continuat cu Roma și Florența și abia apoi Atena și Egiptul. Nici călătoria culturală din Asia n-a avut drumul ei firesc, căci noi am început cu Japonia.

☆

Deși această călătorie în China am făcut-o mai târziu și după Japonia, ea fusese pregătită cu minuțiozitate cu mult timp înainte; aș putea spune că ea începuse deja în 1985, când în cadrul Universității din Göteborg, la Instituția de limbi orientale, o dată pe săptămână, începusem să studiez, la curs seral, după 8 ore de muncă la bibliotecă, după ce terminam obligațiile zilnice de mamă, "Istoria culturii și limbii chineze".

Acest curs introductiv îți dădea totuși cunoștințele de bază despre China și limba chineză - el cuprindea studierea istoriei Chinei și a limbii și scrierii chinezești. Cursul era notat numai cu 10 puncte, adică jumătate de semestru de studiu intensiv, dar eu consider că el poate fi comparat cu munca pe care am depus-o ca studentă la curs de zi 40 de puncte (un an de studiu) la istoria artei, 50 de puncte (un an și jumătate) la sociologie, 40 de puncte la suedeză, ș.a.m.d.

Cursul a fost nu numai foarte intensiv, dar și pretențiile profesorului foarte mari. Dacă studierea istoriei Chinei nu era o problemă, căci materialele de studiu erau în engleză și uneori în suedeză, studiul limbii și scrierii chineze l-am considerat îngrozitor de dificil.

În mod obișnuit, ca să poți citi un jurnal, o carte, ar trebui să cunoști minimum 2.000 de semne chinezești (câte semne există în limba chineză este o chestiune în discuție, căci unii lingviști susțin că ar exista peste 50.000 de semne, iar alții că s-ar ajunge chiar la 80.000, socotindu-se însă și arhaismele și variantele aceluiași semn, cifre care trebuie, evident, puse sub semnul întrebării, cu atât mai mult cu cât computerele redau astăzi circa 15.000 de semne, iar dictionarele moderne de limbă conțin în mod obișnuit între 6.000 și 8.000 de semne), dar pentru stadiul la care eram eu înscrisă, ca să ne luăm examenul, trebuia să cunoaștem minimum 150 de semne, să citim un text adaptat la acest număr de semne și, ce a fost și mai dificil, să scriu corect după o dictare. Eu n-am o dotare genetică specială pentru a învăța, pentru a vorbi cu ușurință alte limbi și chiar dacă în tinerețe am avut o memorie bună și am învățat multe versuri pe dinafară, la data când am început studiul limbii chineze aveam deja 44 de ani, patru copii, lucrăm 40-50 de ore pe săptămână și aveam încă destule probleme cu învățarea limbii suedeze.

Cu alte cuvinte, aveam o atenție orientată către multe alte activități, ceea ce îmi reducea substanțial și timpul de studiu, și puterea de concentrare asupra studiului acestei limbi atât de interesante, dar înfrigorant de greu de învățat și ca scriere, și ca vorbit.

(Continuare în numărul următor.)